

Geologian tutkimuskeskus
PL 77
96101 ROVANIEMI

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Mäkärä 1

Hakija Geologian tutkimuskeskus
Espoo

Yhteystiedot:
PL 77
96101 ROVANIEMI
puh. 020 550 11

Lisätietoja antaa:
Jouni Aarrevaara, puh. 020 550 4332

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 26.4.2010 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 24.5.2010.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 10.5.2010 hakemus, kartta, maanomistaja-, tila-, ja pinta-ali tiedot
- 31.5.2010 esteettömyystodistus

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Sodankylä (758)

KaivNro 8963/1; valtausalueen nimi: Mäkärä 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-10-1	Sodankylän Valtionmaa I	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Haettu valtausalue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella sekä Lapin paliskunnan erityisellä poronhoitoalueella.

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjat sisältävät todistuksen, jonka mukaan haetulla alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n mukaisia valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: harvinaiset maametallit (lantanidit), kulta.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 7.11.2012 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) sekä saamelaiskäräjille ja Lapin paliskunnalle.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 7.12.2012 saakka alueen kunnanvirastossa sekä Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 7.12.2012.

Valtausalueeseen rajoittuvien naapurikiinteistöjen omistajia ei ole katsottu asianosaisiksi, koska hakija on hakemuksessaan ilmoittanut luopuvansa kaivoslain (503/1965) 12 §:n antamasta oikeudesta käyttää valtausalueiden ulkopuolella olevia maa-alueita teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8963/1 Mäkärä 1

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille ja tahoille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen julkaiseminen sanomalehdessä on katsottu tarpeettomaksi, koska asianosaisten määrä on rajallinen ja yhteystiedot ovat ajantasaiset.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Rovaniemen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Meeri Myllykangas
ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Otaksuma perustuu Geologian tutkimuskeskuksen alueella maanomistajan luvalla tehtyihin geokemiallisiin, geofysikaalisiin ja raskasmineraalitutkimuksiin.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Saatujen tutkimustulosten perusteella on tutkimuksia alueella jatkettava. Valtausalueella on suunniteltu tehtäväksi seuraavia tutkimuksia:

- Geofysikaalisia maastomittauksia. Mittauksella selvitetään kallioperän magneettiset ja sähköjohtavat vyöhykkeet.
- Geokemiallista moreeninäytteenottoa, tutkimuskaivantoja sekä kalliokairausta noin 1000 m.

Kairauksella selvitetään geofysikaalisissa mittauksissa esille tulleita häiriöitä sekä mahdollisen esiintymän syvempien osien laajuutta. Syväkairaus tehdään ns. kevyellä näytteenottokalustolla kesällä tai talvella. Kohteeseen kairataan noin 100–150 metrin pituista reikää ja reiästä saatu kivisydän analysoidaan. Jos tutkimustulokset ovat lupaavia, aloitetaan jatkotoimenpiteiden suunnittelu. Jatkotoimenpiteinä seuraavina vuosina on yleensä maastomittausten laajentaminen ja lisäkairaus.

Hakija ilmoittaa, että tutkimusten yhteydessä käytetään mahdollisimman paljon olemassa olevia tieuria, eikä anotulla valtausalueella eikä sen ulkopuolisella alueella ole tarkoitus muuttaa veden korkeutta tai rakentaa alueelle teitä, sähkölinjaa tai vastaavia rakenteita.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Sodankylän kunta

Valtausalue Mäkärä 1 sijaitsee Sodankylän kunnanvaltuuston 19.12.1991 hyväksymän Saariselän yleiskaavan, Sodankylä alueella. Yleiskaavassa alue on merkitty Metsä- ja porotalous-alueeksi (M).

Sodankylän kunta ilmoittaa lausuntonaan, että valtaukselle ei ole kaivoslain 6 §:ssä lueteltuja esteitä.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Valtausalueella ei ole luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita, maisemanhoito-alueita eikä yksityisiä suojelualueita (YSA-alueita).

Alueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittamia luontotyyppin suojelualueita.

Alueella ei ole tiedossa olevia uhanalaisten putkilokasvien, sammalien, jäkälien, kääväkkäiden eikä eläinten havaintopaikkoja Hertta-rekisterin Eliöt -tietokannan mukaan (SYKE).

Valtaushakemusalueella ei ole suurten petolintujen pesäreviirejä Petolintujen pesät 2012 -rekisterin (Metsähallitus) mukaan. Kevättalvella pesänkoristelu ja pesinnän aloittamisaikaan suuret petolinnut ovat herkästi häiriintyneitä ja hylkäävät pesäpaikan helposti.

Valtaushakemusalueella ei ole vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita eikä muutaakaan pohjavesialuetta.

Valtaushakemusalueella ei ole ulkoilureittejä eikä moottorikelkkailureittejä tai kelkkauria (Moottorikelkkailureittien kartoitus Lapin ELY -keskuksen alueella).

Tutkimusojien ja kaivantojen peittämisen sekä kairauspisteiden siistimisen tulisi tapahtua viimeistään kahden vuoden kuluttua tutkimusnäytteiden ottamisen jälkeen. Suositeltavaa olisi kaivantojen maisemointi välittömästi näytteen oton jälkeen.

Tutkimuksissa tarpeellisen maastoajoneuvoilla liikkumisen tulisi tapahtua olemassa olevilla metsäteillä, ajourilla ja välttää herkästi kuluvia luontotyyppisiä kuten soita ja kuivia kankaita.

Porojen laidunkierto, kesä- ja talvilaitumet, porojen ruokinta-alueet ja erityisesti vaatimien vasomisaalueet tulee ottaa huomioon suunniteltaessa ja tehtäessä maastotutkimuksia.

Saamelaiskäräjät

Saamelaiskäräjien lausunnon yhteenveto

1.1. Saamelaiskäräjät katsoo, että Tukesin ei tule myöntää hakemuksen mukaista tutkimuslupaa (valtausoikeus) malmin etsimiseksi, koska toiminta haittaa merkittävästi poronhoitoa.

1.2. Suomi on ryhtynyt hallitusohjelman mukaisesti ILO-sopimuksen nro 169 ratifiointitoimiin, joten saamelaisten kotiseutualueella ei tule ryhtyä tässä vaiheessa sellaisiin toimiin, jotka voivat osaltaan tehdä tyhjäksi näitä valtion toimia.

1.3. Jos lupa myönnetään, lupaehdoissa tulee varmistaa se, että saamelaisten perustuslain 17 §:n 3 momentissa turvatut perusoikeudet oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen ja kehittämiseen turvataan. Ennen jatkotoimia hakijan tulee esittää ja teettää kustannuksellaan asianmukainen ja kattava arviointi hankeen vaikutuksista saamelaisten perinteisiin elinkeinoihin. Ilman vaikutusten arviointia toimintaa rajoittavien lupaehtojen määrääminen ei ole mahdollista eikä luvan antamiselle ole edellytyksiä.

1.4. Lupaharkinnassa tulee erityisesti ottaa huomioon paliskunnan esittämät näkökohdat poronhoidon kannalta.

1.5. Lupaharkinnassa tulee soveltaa uuden kaivoslain (621/11) 50 §:ään sisältyviä oikeusohjeita, vaikka kyse on vanhan kaivoslain mukaisesta tutkimusluvasta, koska uuden lain 50 §:n säännökset takaavat sekä perustuslaista (17.3 §) että KP-sopimuksesta (27 art.) johtuvien saamelaiskulttuurin aineellisten velvoitteiden toteutumista laajemminkin kaivos- ja valtaustoiminnassa (ks. PeVL 32/2010 vp).

1.6. Saamelaiskäräjät esittää, että Tukes järjestää kustannuksellaan saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaiset neuvottelut asiasta.

Saamelaiskäräjien lausunto

Kyseessä oleva alue sijaitsee saamelaiskäräjälain (94/95) 4 §:n mukaisella saamelaisten kotiseutualueella. Alue on tärkeää poronhoidollisesti. Alue kuuluu poronhoitolain (848/1990) 2.2 §:n erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettuun alueeseen ja on Lapin paliskunnan alueella.

Saamelaiskäräjät katsoo, että Tukesin ei tule myöntää hakemuksen mukaista tutkimuslupaa (valtausoikeus) malmin etsimiseksi tälle alueelle, koska luvan mukainen toiminta estää saamelaisia poronhoitajia harjoittamasta jäljempänä selostettavaa saamelaisten harjoittamaa poronhoitoa perustuslain 17 §:n 3 momentin ja KP-sopimuksen 27 artiklassa turvatulla tavalla siten, että poronhoidon taloudellinen ja kulttuurinen kannattavuus säilyy. Hakemuksen mukainen toiminta haittaa merkittävästi porojen laiduntamista sekä itse poronhoitoa.

GTK:n suunnitelmissa on hakea alueelle malminetsintälupaa perustutkimuksista saatujen tulosten perusteella varausoikeuden päätyttyä. Valtaushakemuksen tekijä otaksuu alueella aiemmin tehtyjen tutkimusten perusteella olevan kaivosmineraaleista kultaa ja harvinaisia maametalleja.

Saamelaisilla alkuperäiskansana on perustuslain 17 §:n 3 momentin mukaan oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan (mm. poronhoitoa). YK:n ihmisoikeuskomitean mukaan YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen (KP-sopimus, SopS 7-8/1976) 27 artikla merkitsee muun muassa velvollisuutta taloudellisten toimenpiteiden suunnittelemiseen ja toteuttamiseen siten, että saamelaisten elinkeinojen, kuten poronhoidon, taloudellinen ja kulttuurinen kannattavuus säilyy (Länsman ja muut v. Suomi, 26.10.1994, valitus no. 511/1992).

Uuden kaivoslain 50 §:n 1 momentin mukaan kullanhuuhtontalupaa ei saa myöntää, jos luvan mukainen toiminta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyt-

tömuotojen kanssa olennaisesti heikentäisi saamelaisten kotiseutualueella edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Lain 50 §:n 2 momentin mukaan lupa voidaan kuitenkin myöntää 1 momentissa tarkoitetusta esteestä huolimatta, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksiin.

Kaivoslain 50 §:n säännökset takaavat sekä perustuslaista (17.3 §) että KP-sopimuksesta (27 art.) johtuvien saamelaiskulttuurin aineellisten velvoitteiden toteutumisen (PeVL 32/2010 vp). Perustuslakivaliokunta kiinnitti mainitussa lausunnossaan huomiota siihen, että lain 50 §:n 1 momentin säännösten sisältämiä olennaisuuskriteereitä tulkitaan ja sovelletaan perusoikeusmyönteisellä tavalla ja ottaen huomioon YK:n ihmisoikeuskomitean KP-sopimuksen 27 artiklaa koskeva käytäntö.

Saamelaiskäräjät katsoo, että kyseessä olevassa asiassa Tukesin tulee soveltaa myös uuden kaivoslain 50 §:n oikeusohjeita, vaikka kyse on vanhan kaivoslain mukaisesta hakemuksesta, jotta saamelaisten perustuslailliset oikeudet kulttuuriinsa voivat materiaalisesti toteutua mahdollisimman hyvin.

Poronhoitovuonna 2010-2011 Lapin paliskunnan suurin sallittu eloporomäärä oli 8 000 ja poronmistajia oli 161 kpl. Lapin paliskunnan poronhoitomalli perustuu perinteiseen, saamelaiseen poronhoitotapaan (ks. tästä jäljempänä). Esillä olevan hankkeen veroisilla toiminnoilla on ollut kielteinen vaikutus koko Lapin paliskunnan poronhoitoon. Lapin paliskunnan tokkakunta on joutunut siirtymään kilpailevien maankäyttömuotojen johdosta porojen talviseen lisäruokintaan, mikä on taas kallista ja lisää huomattavasti poronhoidon kuluja. Porojen laiduntien kestävyys ja laajuus ovat jo ennestään uhattuina muun muassa ilmastonmuutoksen ja muiden alueelle kohdistuneiden hankkeiden seurauksena. Yksin laidunkierron muuttuminen tuo mukanaan laidunmaiden epätasaista kulumista ja joidenkin, jopa laajojen laidunusalueiden jäämisen pois käytöstä, koska porojen kulku estyy tai muuttuu. Saamelaisten koti-seutualueen luonto on erittäin haavoittuvaista ja äärimmäisen hitaasti uudistuvaa. Poronhoidon merkitystä arvioitaessa ei riitä pelkkä rahamääräinen arvio. Poronhoidolla on toimeentulollisten vaikutusten lisäksi suuri kulttuurinen merkitys. Poronhoito on yksi keskeinen saamelaiskulttuurin perusta. Poronhoitotyön vaikeutuminen ja kannattavuuden heikentyminen aiheuttavat muutoksia poromiesten oloihin. Yksinomaan jo taloudelliset muutokset tuovat tuomaan poromiesperheisiin suuria muutoksia.

Saamelaiskäräjät huomauttaa, että tutkimustoimintaan liittyvä leiriytyminen ja asuminen, liikenne alueella sekä koneiden käyttäminen ovat omiaan pelästyttämään poroja. Koneellinen liikkuminen aiheuttaa haitallisia muutoksia maastossa ja luontoympäristössä. Maastoliikenne on alueella lisääntynyt malminetsinnän tutkimustoiminnan johdosta. Saamelaiskäräjät katsoo, että hakemuksen mukainen toiminta toteutuessaan pahimmissa laajuudessaan tulee vaikeuttamaan poronhoitotöiden suorittamista merkittävästi ja tulee vaikuttamaan poronhoitoon kielteisesti. Toiminnan seurauksena laidunalueita menetetään sillä tavoin, että kyseessä olevalla toiminnalla loukataan perusoikeusjärjestelmän vastaisesti Lapin paliskunnan saamelaisporonhoitajien perusoikeutta ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan. Saamelaiskulttuuri on luontosidonnainen kulttuuri, joten ympäristöön kohdistuvilla, kielteisillä vaikutuksilla on suoraan kielteisiä vaikutuksia myös saamelaiskulttuuriin.

GTK haluaa tehdä Mäkäriä 1 alueelle sijoittuvalla porojen laidunalueella kalliokartoitusta, kaivanto-ojia, moreeninäytteenottoa ja kalliokairausta. Kaivanto-ojat haittaavat porojen liikkumista ja jättävät pysyvät jäljet luontoon. Tutkimustoiminta voi tehdä perinteisistä laidunalueista käyttökeltottomia porolaitumiksi ja paikallisten eränautinta heikkenee. GTK:n käyttämät kaivinkoneet ja maaperän tutkimukseen käytetyt laitteet tekevät kuoppia ja syviä jälkiä

maisemaan sekä kasvillisuuteen. Tämä johtaa porotokkien hajoamiseen ja sekoittumiseen lisäten huomattavasti poronhoitajien työtä ja tuoden elinkeinolle lisäkustannuksia. Talvilaidunten kestävyys ja laajuus ovat jo ennestään uhattuina muun muassa ilmastonmuutoksen ja muiden alueelle kohdistuneiden hankkeiden seurauksena. Saamelaidunten kotiseutualueen luonto on erittäin haavoittuvaista ja äärimmäisen hitaasti uudistuvaa.

Mäkärän alueella on havaittu geologien mittauksissa uraanianomaliaita ja korkeitakin uraanipotentialeja, joten suojaavat maanpinnan siirrot eivät ole suotavaa. (ks. liite 1). Maanpinta estää alfa- ja beta-säteilyn tulon sekä voimakkaamman radonin vapautumisen maanpinnalle. Uraanin myrkylliset ja säteilevät hajoamistuotteet mm. radonin hajoamistuote polonium kertyvät ekosysteemiin, erityisesti jäkäliin, joita porot syövät. Koska alue on saamelaidunten perinteistä nautinta- ja poronhoitoaluetta, ja tulee olemaan sitä jatkossakin, tutkimustoiminnoilla ei tule lisätä mitään riskejä, jotka voisivat lisätä maaperän kasvuston kontaminoitumista.

Saamelainen poronhoito

Saamelaiskäräjät kuvaa seuraavassa lyhyesti saamelaisen poronhoidon kulttuurista harjoittamista, koska saamelaisen poronhoidon kulttuurisen harjoittamisen ymmärtäminen on oleellista arvioidessa valtaushakemuksia ja niiden vaikutuksia. Saamelaisporonhoito on tarkoituksenmukaista ja ekologista. Porot ovat pääasiassa luonnonlaitumilla ja eri alueilla eri vuodenaikoihin, mikäli se on mahdollista. Porojen ravinto perustuu luonnonkasveihin, jäkälään, sieniin, loppoon ja muuhun ravintoon.

Saamelaisporonhoitoa kuvaa hyvin sen terminologia, pohjoissaamassa on yli 1500 poroterminä ja lisäksi omat lumi- ja maastoterminologiansa. Vaikka paliskuntajärjestelmän kautta on pyritty yhdenmukaistamaan poronhoitoa, saamelainen poronhoito on säilynyt ainutlaatuisena ja erityisenä. Saamelainen poronhoito perustuu laidunkiertojärjestelmään, joka on riippumaton porojen biologisesta vaellusvietistä. Laidunkiertojärjestelmä perustuu talvi- ja kesälaidunalueisiin ja mahdollisuuksien mukaan myös syksyisiin rykimä- ja keväisiin vasotusalueisiin. Kaikkialla se ei ole mahdollista porolaidunalueisiin kohdistuneiden muiden maankäyttömuotojen vuoksi. Porot ovat poronhoitajien paimennuksessa enimmäkseen ympäri vuoden. Poronhoito perustuu poron ja ihmisen yhteiseen vuotuisaikakiertoon ja järjestelmä on hioutunut sellaiseksi, että se mahdollistaa poron mahdollisimman luonnonmukaisen käyttäytymisen.

Saamelaisporonhoito on selkeästi kulttuurinen elinkeino, jossa erityisen tärkeää on kulttuurin ja elämäntavan siirtäminen sukupolvelta toiselle. Saamelainen korvamerkkijärjestelmä on osoitus tästä: korvamerkit seuraavat edellisten sukupolvien korvamerkkejä joko suoraan tai pienin muutoksin. Korvamerkkien perusteella voidaan identifioida tietty poro tiettyyn sukuun ja alueeseen kuuluvaksi. Paimentolaisporonhoito vaatii tuntemusta poron biologiasta ja käyttäytymisestä, laajan maantieteellisen alueen tuntemusta ja sen kasvillisuuden tuntemusta sekä luonnonolosuhteiden tuntemusta.

Luvan myöntämisessä huomion otettavat säännökset

Perustuslain 17 §:n 3 momentin mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Perustuslain 121 §:n 4 momentin mukaan saamelaisilla on saamelaidunten kotiseutualueella kieltään ja kulttuuriaan koskeva itsehallinto sen mukaan kuin lailla säädetään.

Saamelaiskäräjistä annetun lain (17.7.1995/974) 1 §:n 1 momentin mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on saamelaisten kotiseutualueella omaa kieltään ja kulttuuriaan koskeva itsehallinto sen mukaan kuin tässä laissa ja muualla laissa säädetään. Tähän itsehallintoon kuuluvia tehtäviä varten saamelaiset valitsevat vaaleilla keskuudestaan saamelaiskäräjät.

Saamelaiskäräjälain 5 §:n 1 momentin mukaan saamelaiskäräjien tehtävänä on hoitaa saamelaisten omaa kieltä ja kulttuuria sekä heidän asemaansa alkuperäiskansana koskevat asiat.

Saamelaiskäräjälain 6 §:n mukaan saamelaiskäräjät edustaa saamelaisia tehtäviinsä kuuluvissa asioissa kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä.

Metsähallituslain (1378/2004) 4 §:n mukaan Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu on sovittava yhteen saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten kulttuurin harjoittamisen edellytykset turvataan, sekä poronhoitolaissa (848/1990) tarkoitetulla poronhoitoalueella siten, että poronhoitolaissa säädetty velvoitteet täytetään.

Saamelaisten oikeus nauttia kulttuuristaan turvataan myös YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen (SopS 7-8/1976) 27 artiklassa. Artiklan mukaan niissä valtioissa, joissa on kansallisia, uskonnollisia tai kielellisiä vähemmistöjä, tällaisiin vähemmistöihin kuuluvilta henkilöiltä ei saa kieltää oikeutta yhdessä muiden ryhmänsä jäsenten kanssa nauttia omasta kulttuuristaan, tunnustaa ja harjoittaa omaa uskontoaan tai käyttää omaa kieltään.

KP-sopimuksen 27 artiklan mukaan saamelaisilla on turvattu oikeus nauttia yhdessä ryhmänsä kanssa omasta kulttuuristaan. KP-sopimuksen toimeenpanoa valvoo YK:n ihmisoikeuskomitea. Ihmisoikeuskomitea on KP-sopimuksen 27 artiklan tulkinnan osalta katsonut, että säännöksessä tarkoitettua kieltämistä voi olla esimerkiksi sellainen maan tai luonnonvarojen kilpaileva käyttö, joka estää alkuperäiskansojen elinkeinojen menestymisen alueella. Ihmisoikeuskomitea linjaa artikla 27:n soveltamista myös käsitellessään yksilövalituksia. Ohessa koottuna valtaushakemusten käsittelyn kannalta merkitykselliset ihmisoikeuskomitean päätökset:

Saamelaisten perinteinen elämänmuoto: saamelaiselle yhdessä ryhmänsä kanssa tulee turvata heidän perinteinen elämänmuotonsa elinkeinojen harjoittajana (Ilmari Länsman et al. v. Suomen valtio, 1992).

Saamelaisten perinteisten elinkeinojen modernit muodot: ihmisoikeuskomitea on vahvistanut sen, että KP-sopimuksen 27 artiklan tarkoittama kulttuurin harjoittamisen suoja koskee saamelaisten perinteisiä elinkeinoja, mutta myös näiden ammattien moderneja muotoja (Ilmari Länsman et al. v. Suomen valtio, 1992).

Saamelaisten perinteisten elinkeinojen kannattavuus: ihmisoikeuskomitea on kiinnittänyt Suomen valtion huomiota tapauksessa Ilmari Länsman et al. vastaan Suomen valtio, 1992, muun ohella siihen, että saamelaisyhteisön tulee pysyä elinvoimaisena myös tulevaisuuteen nähden. Vain saamelaisten harjoittama kannattava perinteisten elinkeinojen harjoittaminen pitää saamelaisyhteisön elinvoimaisena. Pääväestön taloudelliset edut eivät saa uhata saamelaiskulttuurin harjoittamista.

Aikaisempien toimenpiteiden vaikutus: myös alueella aikaisempien toimenpiteiden vaikutukset tulee ottaa kumulatiivisesti huomioon arvioitaessa vireillä olevan hankkeen vaikutuksia saamelaisten kulttuurinsa harjoittamisen mahdollisuuksiin (Äärelä ym. v. Suomi, 1997).

Valtaushakemuksien myöntäminen johtaisi alueen saamelaisten elinvoimaisuuden heikkenemiseen tulevaisuuteen nähden ja pääväestön taloudelliset edut uhkaisivat saamelaiskulttuurin harjoittamista ja saamelaisten perusoikeutta saamelaisina harjoittaa poronhoitoa. Valtaushakemusten myöntämisessä tulee huomioida alueella tapahtuneiden aikaisempien toimintojen vaikutus saamelaiskulttuurin harjoittamisedellytyksiin.

Saamelaisten oikeuksien kannalta keskeisiä ovat lisäksi YK:n alkuperäiskansojen oikeuksia koskeva julistus vuodelta 2007 ja kansainvälisen työjärjestön ILO:n itsenäisten valtioiden alkuperäis- ja heimokansojen oikeuksia koskeva yleissopimus N:o 169, jota Suomi ei ole vielä ratifioinut, mutta oikeusministeriö on aloittanut yleissopimuksen ratifioinnin valmistelun. Tämän vuoksi tässä vaiheessa ei ole syytä ryhtyä sellaisiin toimiin, jotka osaltaan tekevät ratifointityötä tyhjäksi.

Euroopan Neuvoston maisemayleissopimuksessa (SopS 14/2006) Suomi on sitoutunut suojelemaan arvokkaita maisemia. Sopimuksen 5 artiklassa kukin sopimusosapuoli sitoutuu tunnustamaan lainsäädännössään maisemat olennaiseksi osaksi ihmisten ympäristöä, yhteisen kulttuuri- ja luonnonperinnön monimuotoisuuden ilmentymäksi ja identiteettinsä perustaksi sekä sisällyttämään maisemanäkökohdat alue- ja kaupunkisuunnittelupolitiikkaansa sekä kulttuuri-, ympäristö-, maatalous-, sosiaali- ja talouspolitiikkaansa ja muihin toimintaohjelmiinsa, joilla saattaa olla suoraa tai välillistä vaikutusta maisemaan.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus

Metsähallitus pitää tärkeänä, että valtausalueiden tutkimustoiminnassa otetaan huomioon alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot mahdollisimman hyvin. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy esim. Suomen ympäristökeskuksen uhanalaisrekisteristä ja Museoviraston muinaismuistorekisteristä. Koska näistä virallisista rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuurikohtetietoja, Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiön tulee olla yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Samassa yhteydessä voidaan yhteisesti käydä läpi kaivosyhtiön laatima tutkimussuunnitelma ja näin yksityiskohtaisesti varmistaa, että metsälain 10 §:n, luonnon-suojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet säilyvät mahdollisimman hyvin. Vähimmäisedellytys on, että toimijalla on tieto olemassa olevista kohteista ja lisäksi kyky tunnistaa mahdolliset uudet kohteet maastossa.

Kyseisellä alueella ei ole pienvesistöjä tai luontokohteita.

Mikäli tutkimustöiden yhteydessä on tarvetta poistaa puita tai käyttää Metsähallituksen tieverkostoa, tulee toimijan olla ennakkoon yhteydessä Metsähallitukseen ja sopia toimenpiteistä, joilla tiestö-, puusto- ja taimikkovahingot pyritään ehkäisemään tai mikäli vahinkoja on odotettavissa, sopia etukäteen korvauseriaatteista.

Mikäli tutkimusalueella suoritetaan sellaisia syväkairauksia, joista kairauksien jälkeen jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä metallisia tai muovisia maaputkia, Metsähallitus edellyttää, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan.

Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoja myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Edellä maini-

tulla toimenpiteellä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaalivahinkoja. Metsähallitus katsoo, että valtaaja on kaikilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Mikäli tutkimuksien aikana valtausalueelle tehdään tutkimuskuoppia, tulee toimijan huolehtia siitä, että ne peitetään välittömästi niiden käytyä tarpeettomiksi. Syvät tutkimuskuopat tulee ympäröidä näkyvästi esim. aidoilla. Paliskuntain yhdistys on antanut asiasta ohjeen v. 2011. Näillä toimenpiteellä ehkäistään eläimien (mm. porot) putoamista näihin kuoppiin. Samoin merkinnöillä torjutaan myös mönkijöillä, moottorikeikoilla tai muilla vastaavilla kulkuneuvoilla valtausalueilla liikkuville aiheutuvat vaaratilanteet.

Metsähallitus korostaa, että tässä lausunnossa esitetyt ympäristönäkökohdat ovat sellaisia, jotka Metsähallitus ottaa itsekkin huomioon omassa toiminnassaan. Metsähallitus on sitoutunut näihin periaatteisiin lakisääteisen velvoitteen lisäksi mm. omassa sertifioidussa ympäristö- ja laatujärjestelmässään. Näin ollen Metsähallitus ei edellytä valtausoikeuden hakijalta enempää, kuin mitä Metsähallitus vaatii omalta toiminnaltaan.

Hakijan vastine

Hakija lausuu kunnan ja ELY-keskuksen lausuntojen ja metsähallituksen mielipiteen johdosta seuraavaa:

Geologian tutkimuskeskuksella ei ole huomauttamista Mäkärä nimisestä valtaushakemuksesta annettuihin lausuntoihin. Tutkimuskeskus huomioi työssään Metsähallituksen mainitsemalle alueelle mahdollisesti jäävät kairausputket ja katkaisee ne mahdollisimman läheltä maanpintaa ja tulppaa ne, niin ettei niistä koidu vahinkoa Metsähallitukselle, eikä kolmannelle osapuolelle. Mahdollisesti kaivettavat tutkimusojat merkitään tutkimusten aikana, niin ettei niistä aiheudu haittaa porotaloudelle eikä maastossa mönkijöillä tai moottorikeikoilla liikkuville.

Tutkimuskaivannot peitetään ja maisemoidaan heti kun tutkimukset ovat näiltä osin päättyneet.

Tutkimusten yhteydessä liikuttaessa maastoajoneuvoilla pyritään käyttämään jo olemassa olevia ajouria ja pyritään välttämään herkästi kuluvia luototyyppisiä, soita ja kuivia kankaita.

Mikäli tutkimusten yhteydessä on tarvetta poistaa puustoa tai käyttää Metsähallituksen tiiverkostoa ottaa GTK yhteyttä Metsähallituksen Sodankylän tiimiesimieheen Samuli Ollilaan ja sopii niistä toimenpiteistä joilla pyritään minimoimaan alueella ja sen ulkopuolella tiestölle, puustolle ja taimikoille aiheutuvan vahingon ja sopimaan etukäteen korvauserusteista.

GTK huomioi mahdolliset porotaloudelle aiheutuvat haitat ja ottaa yhteyttä tutkimusten alkaessa paliskuntaan jolloin sovitaan käytännön asioista mm. että välttäisiin aiheuttamasta haittaa porotaloudelle.

GTK välttää kaikessa toiminnassa turmelemasta alueen luontoa enempää kuin se tutkimusten tekemiseksi on välttämätöntä. Tutkimusten jälkeen maastoon jääneet jäljet entisöidään mahdollisimman hyvin.

Hakija lausuu saamelaiskäräjien lausunnon johdosta seuraavaa:

Saamelaiskäräjät katsoo lausunnossaan, että Tukesin ei tule myöntää hakemuksen mukaista valtausta malmin etsimiseksi, koska toiminta haittaa merkittävästi poronhoitoa.

GTK teki maanomistajan luvalla vuosina 2009-2011 kyseisellä Mäkärän tutkimusalueella maastotöitä. Tutkimustyön aiheena olivat kulta (Au) ja harvinaiset maametallit (REE), joista alueella on viitteitä. Maastotyöt käsittivät geofysikaalisia mittauksia, geokemiallista näytteenottoa iskuporakoneella, syväkairauksia kaivinkoneella tehtäviä tutkimuskaivantoja. Näistä töistä ei ole aiheutunut haittaa poronhoidolle ja kaikista työvaiheista oli sovittu poroisännän kanssa. Geologian tutkimuskeskus huomioi poronhoidon näkökohdat edellä, muiden lausunnonantajien ja mielipiteen esittäjien lausumia koskevassa vastineessa esitetyllä tavalla.

Saamelaiskäräjien lausunnossa todetaan, että alueella on mitattu uraanianomaliaita ja että alueella on korkea uraanipotentialiaali. GTK:n tutkimusten perusteella alueella ei ole uraanipotentialiaalia. Sen sijaan GTK:n lentomittauksissa esille tulleet normaalit taustasäteilytason vaihtelut johtuvat pääosin siitä, että kalliioalueet erottuvat anomalisina ympäristön peitteisistä alhaisen säteilytason kivilajeista.

GTK:n vuosina 2009–2011 suorittamien Au- ja REE- tutkimusten perusteella voidaan todeta, että alueen maaperän ja kallioperän uraanipitoisuudet ovat Suomen kallioperän keskitasoa, selvästi alhaisempia kuin esim. Etelä-Suomen graniittialueiden uraanipitoisuudet. Mäkärän ja sen ympäristön alueelta tehty geokemiallinen tutkimus kattaa n. 30 km². Rapakallio- ja moreeninäytteet otettiin 805 pisteestä 200 m verkkoon. Rapakallionäytteiden keskipitoisuus on vain 1,9 ppm urania, maksimissaan 20 ppm urania. Vastaavasti Mäkärä 1 alueen kuuden reiän kairasydännäytteissä uraanin keskipitoisuus on alle 3 ppm maksimissaan 10 ppm. Tulosten perusteella Mäkärä 1 alueen kallioperän uraanipitoisuus on alhainen ja alue soveltuu siltä osin mainiosti porojen laiduntamiseen tai muuhun maankäyttöön. Uraanin analysointi kivi- ja maaperänäytteistä kuuluu GTK:n käyttämän laboratorion analyysipakettiin muiden alkuaineiden joukossa (mm. Au ja REE -metallit), mikä mahdollistaa yllä olevan luotettavan arvon esittämisen uraanin esiintymisestä alueella. Hakemuksen mukaisesti ja aiemmin suoritettujen tutkimusten perusteella GTK etsii ja olettaa löytävänsä tältä alueelta Au- ja REE - esiintymiä.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (621/2011) 178.2 §:ssä säädetään, että tämän lain voimaan tullessa vireillä olevissa asioissa noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei kaivoslain (621/2011) 19 luvussa toisin säädetä.

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisenä ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Hakija voi myös luopua ko. oikeudesta, kuten käsillä olevassa tapauksessa on päätöksen sivulla 2 esitetyllä tavalla tehty. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47-49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Kaavoitustilanne

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdan (1102/2000) mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syytä.

Haettu valtausalue sijaitsee oikeusvaikutteisen Saariselän osayleiskaavan alueella. Yleiskaavassa alue on merkitty metsä- ja porotalousalueeksi (M).

Sodankylän kunta ei ole vastustanut valtauksen suorittamista, joten alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdassa tarkoitettua valtauksen estettä.

Saamelaisalueen erityispiirteet

Suomen perustuslain (731/1999) mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Valtaushakemuksia käsiteltäessä on myös huomioitava kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 27 artikla, jonka mukaan kansallisiin, uskonnollisiin tai kielellisiin vähemmistöihin kuuluville henkilöille ei saa kieltää oikeutta yhdessä muiden ryhmänsä jäsenten kanssa nauttia omasta kulttuuristaan. Sanottu sopimus on saatettu Suomessa voimaan 23.6.1975 annetulla lailla (107/1976) ja 30.1.1976 annetulla asetuksella (108/1976).

Saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 9 §:n mukaan viranomaisilla on neuvotteluelvoite saamelaiskäräjien kanssa kaikista laajakantoisista ja merkittävistä toimenpiteistä, jotka voivat välittömästi ja erityisellä tavalla vaikuttaa saamelaisten asemaan alkuperäiskansana. Tällaisia saamelaisten kotiseutualueella olevia toimenpiteitä ovat muun muassa kaivoskivennäisten valtausta ja kaivospiirin perustamista tarkoittavat lupahakemukset (9.1 §:n 3-kohta), joka on muutettu lailla 626/2011 koskemaan valtauksen ja kaivospiirin sijaan kaivosmineraaleja sisältävän esiintymän etsintää ja hyödyntämistä sekä valtion maa- ja vesialueilla tapahtuvaa kullanhuuhtontaa.

Neuvotteluelvoitteen täyttämiseksi asianomaisen viranomaisen on saamelaiskäräjistä annetun lain 9.2 §:n mukaan varattava saamelaiskäräjille tilaisuus tulla kuulluksi ja neuvotella asiasta. Tilaisuuden käyttämättä jättäminen ei estä viranomaista jatkamasta asian käsittelyä.

Poronhoidon harjoittamisesta erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella säädetään poronhoitolaissa (848/1990). Lain 2.2 §:n mukaan tällä alueella olevaa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Valtaushakemuksia käsitellessään kaivosviranomainen on selvittänyt lausunnotmenettelyllä sekä neuvottelemalla niitä vaikutuksia, joita malminetsinnästä voi aiheutua saamelaisille ja poronhoidolle. Päätökseen sisällytetyillä lupamääräyksillä on rajattu ja vähennetty saamelaisille ja poronhoidolle aiheutuvia vaikutuksia. Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista valtausoikeuteen kuuluvaa oikeutta tutkimustoimenpiteisiin on rajattu päätöksen lupamääräyksillä.

Hakemusta käsiteltäessä on selvitetty kaivosrekisteristä, mitä muita kaivoslain mukaisia oikeuksia nyt kyseessä olevalla alueella on voimassa aikaisempien päätösten nojalla. Päätöstä tehtäessä on hakijan esittämä selvitys ja asetetut lupamääräykset huomioiden arvioitu, ettei nyt myönnetty valtausoikeus ole vaikutuksiltaan merkittävä poronhoidon kannalta. Kaivosvi-

ranomainen on myös arvioinut, ettei nyt kyseessä olevilla alueilla ole muita sellaisia merkittäviä hankkeita tai alueiden käyttömuotoja, jotka merkittävästi yksin tai yhdessä ja muuten kuin tilapäisesti häiritsisivät poronhoitoa.

Edellä mainituin perustein ja päätökseen sisältyvien rajoitusten myötä nyt annettavalla päätöksellä myönnettävän valtausoikeuden perusteella tehtävän tutkimustyön ei voida katsoa vaikuttavan poronhoitolain 53 §:ssä tarkoitettulla tavalla olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen. Valtausoikeutta koskevassa päätöksessä tarkoitettu tutkimustyö ja sen toteuttaminen ei sulje pois poronhoitolain 3 §:ssä tarkoitettua poronhoidon harjoittamisoikeutta. Kun otetaan huomioon päätökseen liitetyt lupamääräykset sekä valtausalueen rajallinen koko, puheena olevan tutkimustyön toteuttaminen ei myöskään vaaranna saamelaisille alkuperäiskansana Suomen perustuslain 17.3 §:ssä taattuja oikeuksia kulttuurinsa ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa viisi (5) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään. Kaivoslain (621/2011) 180.2 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan valtausoikeuden voimassaolon jatkamiseen sovelletaan, mitä lain 61, 66 ja 72 §:ssä säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta. Kaivoslain (621/2011) 66 §:n 2 momenttiin perustuvan kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.1 §:n mukaan hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi tulee toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen valtausoikeuden voimassaolon päättymistä.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan. Saamelaiskäräjien ja Lapin paliskunnan kanssa sovellettavasta menettelytavasta on lisäksi määrätty erillisillä lupamääräyksillä 4 ja 5.

Perustelut: Milloin valtausalueella tai sen ulkopuolella suoritetusta tutkimustyöstä taikka alueiden käytöstä aiheutuu jollekin pysyvää tai ohimenevää vahinkoa tai haittaa, on valtaaja kaivoslain (503/1965) 15.1 §:n mukaan velvollinen suorittamaan siitä täyden korvauksen. Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on ilmoitettava saamelaiskäräjille tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Suomen perustuslain (731/1999) 17.3 §:ssä on turvattu saamelaisille alkuperäiskansana oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 9 § edellyttää viranomaisilta neuvottelua saamelaiskäräjien kanssa kaikista laajakantoisista ja merkittävistä toimenpiteistä, jotka voivat välittömästi ja erityisellä tavalla vaikuttaa saamelaisten asemaan alkuperäiskansana ja jotka koskevat saamelaisten kotiseutualueella mm. valtausoikeudella tapahtuvaa malminetsintää. Myönnetystä valtausoikeudesta ei ole katsottu aiheutuvan saamelaisten oikeuksille alkuperäiskansana sellaista seurausta, että oikeutta ei voitaisi myöntää. Jotta saamelaiskäräjät voisi kuitenkin tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset saamelaisalueen erityispiirteisiin liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä saamelaiskulttuurille mahdollisesti aiheutuvia vaikutuksia, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa saamelaiskäräjille tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

Määräys on asetettu sen varmistamiseksi, että tutkimustyöt suoritetaan tavalla, jolla saamelaisille alkuperäiskansana turvattujen oikeuksien toteutuminen varmistetaan asianmukaisesti. Kaivoslain (503/1965) 12.2 §:ään perustuen toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa. Jos tutkimustyötä on mahdollista suorittaa teknisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti vaihtoehtoisella tavalla, joka turvaa toista menettelytapaa selvästi paremmin saamelaisten oikeudet alkuperäiskansana, tätä menettelytapaa on käytettävä.

6. Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Poronhoitolain (848/1990) 2.2 §:n nojalla laissa tarkoitettulla poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämän päätöksen mahdollistamassa tutkimustyössä ei voida katsoa käytettävän maata sillä tavoin, että siitä aiheutuu poronhoitolain 2.2 §:ssä tarkoitettulla tavalla huomattavaa haittaa poronhoidolle. Jotta paliskunta voisi kuitenkin tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

7. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Ensimmäinen selvitys on toimitettava viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Lisäksi ilmoitus on tehtävä saamelaiskäräjille ja Lapin paliskunnalle.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

9. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

10. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (646/2011) 28 §:n nojalla valtaajan on järjestettävä jätehuolto sekä noudattaa, mitä jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 72 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty ympäristöön jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esi-

nettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n nojalla roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

11. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairauksen osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan. Tutkimusojat ja -kaivannot on viivytyksettä merkittävä sekä tutkimuksen tultua suoritetuksi peitettävä siten, että niistä ei aiheudu vaaraa eläimille eikä ihmisille.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa sekä tutkimusojien ja -kaivantojen merkitsemisestä ja peittämisestä parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtaukselta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon. Määräyksellä varmistetaan osaltaan myös se, että tutkimuksesta ei aiheudu merkittävää haittaa pronhoidolle.

12. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomainen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4 kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

13. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- Lapin ELY-keskuksen lausunnossa esitetty koskien kairauspisteiden siistimistä sekä tutkimusojien ja kaivantojen peittämistä on huomioitu lupamääräyksellä 11. Mitä tulee maastoajoneuvoilla liikkumiseen, kaivosviranomaisen viittaa lupamääräykseen 4 ja kaivoslain (503/1965) 12.2 §:ään, jonka nojalla kaikki tutkimustoimenpiteet on suoritettava mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa aiheuttavalla tavalla.
- Lausunnoissa esitetty koskien suoritettavien tutkimusten vaikutuksia poronhoitoon ja porotalouteen on huomioitu lupamääräyksillä 5, 6 ja 11.
- Hakemuksen käsittelyyn ja ratkaisuun on edellä tässä päätöksessä esitetyllä tavalla sovellettu kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaisesti kaivoslakia (503/1965). Valtaushakemukseen ei sovelleta kaivoslain (621/2011) kohtia muilta osin, kuin siirtymäsäännöksissä on erikseen säädetty, josta syystä hakemukseen ei ole sovellettu esimerkiksi saamelaiskäräjien lausunnossa viitattua kaivoslain (621/2011) 50 §:ää. Kaivosviranomaisen katsoo, että vaatimus erillisen arvioinnin tekemisestä hankkeen vaikutuksista saamelaisten perinteisiin elinkeinoihin saamelaiskäräjien lausunnossa edellytetyn mukaisesti ei perustu lakiin. Päätöstä tehtäessä on noudatettu kaivoslain (503/1965) säännöksiä sekä muuta soveltuva lainsäädäntöä, kuten saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 9 §:ää. Mitä tulee saamelaiskäräjien lausunnossa viitattuun koskien Suomen perustuslakia (731/1999) ja siinä saamelaisille säädettyä oikeutta ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan, kaivosviranomaisen toteaa, että päätöksen mukaisesta malminetsinnästä ei katsota aiheutuvan perustuslain vastaista seurausta. Tämä tulkinta vastaa kaivosviranomaisessa vakiintuneesti saamelaisten kotiseutualueelle sijoittuvien valtaushakemusten yhteydessä noudatettua tulkintakäytäntöä. Kaivoslain (503/1965) mukaisia oikeuksia koskevien hakemusten ratkaisussa sovelletaan oikeusharkintaa, jonka myötä haettu oikeus on myönnettävä, ellei siihen kohdistu laissa tarkoitettu oikeuden myöntämisen este. Kaivoslain (503/1965) 6 §:ssä on tyhjentävä lista siitä, mitkä tekijät ovat valtauksen esteitä. Valtausalueen sijoittumista saamelaisten kotiseutualueelle ei ole sisällytetty lainkohtaan, joten pelkästään se, että valtaus sijoittuu saamelaisten kotiseutualueelle, ei muodosta valtaukselle estettä. Saamelaiskäräjät ei myöskään ole esittänyt lausunnossaan tai hakemuksen johdosta pidetyssä neuvottelussa haetun alueen sisältävän sellaisia yksilöityjä alueita, joilla päätöksen mukaisesta malminetsinnästä aiheutuisi sellaista konkreettista haittaa, jonka vuoksi hakemukseen sisällytetyt yksittäisiä alueita olisi tullut rajata valtauksen ulkopuolelle. Lupamääräykset ja kohta "Saamelaisalueen erityispiirteet" huomioon ottaen hakijan esittämällä tutkimustoimenpiteillä ei katsota olevan luvan myöntämisen estäviä haitallisia vaikutuksia eikä niiden katsota aiheuttavan huomattavaa haittaa poronhoidolle ja muille perinteisille saamelaisten harjoittamille elinkeinoille ja maankäyttömuodoille.
- Metsähallituksen lausunnossa esitetyt seikat koskien puidenpoistoa, Metsähallituksen tieverkoston käyttämistä, sekä menettelyä kairausputkien ja tutkimuskuoppien suhteen on huomioitu lupamääräyksillä 4 ja 11.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)

Kaivoslaki (621/2011)

Kaivosasetus (663/1965)

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Hallintolaki (434/2003)

Jätelaki (646/2011)

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksullisista suoritteista (1146/2009)

Poronhoitolaki (848/1990)

Laki saamelaiskäräjistä (974/1995)

Laki kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 107/1975 v. 1976 (SopS 7/1976)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräraikaan lukematta. Valitusaika päättyy **21.2.2014**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määrärajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Rovaniemen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Valtakatu 17, Oikeustalo, Rovaniemi

postiosoite: PL 8112, 96101 Rovaniemi

puhelin: 029 56 42900

telekopio: 029 56 42995

sähköposti: rovaniemi.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Kartta valtausalueesta Mäkärä 1
(kartan mittakaava ohjeellinen)

Valtausalue
Mäkärä 1
Karttalehti
3724 11
1:20000
Sodankylän kunta

Mäkärä 1
100 ha

MAKLVIR/TIPAV21710

